

Preguntes freqüents sobre amiant i salut

- 1. En quines circumstàncies podem arribar a inhalar amiant?**
- 2. Quin tipus de malalties són conseqüència de l'exposició a les fibres d'amiant?**
- 3. Hi ha factors que incrementen les possibilitats d'emmalaltir?**
- 4. Quant temps tarden a aparèixer els efectes de l'amiant sobre la salut?**
- 5. L'exposició a l'amiant té repercussions en l'embaràs?**
- 6. Els infants tenen més risc de patir malalties relacionades amb l'amiant?**
- 7. Crec que l'edifici en el qual treballo o visc conté amiant. Quin és el risc per a la salut?**
- 8. Tinc un dipòsit d'aigua de fibrociment amb amiant. Ingerir l'aigua d'aquest dipòsit comporta algun risc?**
- 9. Tinc una teulada de fibrociment amb amiant (el que anomenem *uralita*) al terrat de davant de casa meva, m'he de preocupar?**
- 10. Per què els treballadors que fan treballs de retirada d'amiant han d'anar protegits amb equips de protecció individual i els veïns que viuen a prop de l'obra no s'han de protegir?**
- 11. Què he de fer si treballo amb risc d'exposició a l'amiant?**
- 12. Què he de fer si vaig treballar en el passat en entorns on es fabricaven o s'utilitzaven materials fets amb amiant?**
- 13. Crec que presento algun símptoma de les malalties relacionades amb l'amiant i vaig estar exposat/ada a fibres d'amiant en el passat, què puc fer?**
- 14. Crec que presento algun símptoma de les malalties relacionades amb l'amiant i convisc amb una persona que va treballar amb amiant i portava a casa la roba de la feina. Què puc fer?**

1. En quines circumstàncies podem arribar a inhalar amiant?

La inhalació de fibres d'amiant pot ocórrer per diferents **fonts d'exposició**. Aquestes són les següents:

- **Ocupacional:** Es dona en persones exposades a l'àmbit laboral, com ara activitats desenvolupades en els sectors de la construcció, el manteniment i la rehabilitació d'edificis i la retirada de materials que contenen amiant. Malgrat la prohibició de l'ús de l'amiant, a Europa encara se'n troba en molts vaixells, trens, maquinària, túnels, galeries, canonades d'aigua i edificis. Antigament, també afectava els treballadors de les mines d'amiant i de les fàbriques d'aquest tipus de materials.
- **Domèstica:** L'amiant encara pot estar present a les llars formant part d'alguns estris d'ús domèstic fabricats abans del 1989 com ara plaques tèrmiques, fogons elèctrics, estufes catalítiques, torradores, calderes, fundes de planxa, assecadors
- **Ambiental:** Afecta les persones que resideixen a prop d'un punt d'emissió de fibres d'amiant i inhalen la pols dispersa a l'aire. Aquesta situació antigament passava a les proximitats de les mines d'amiant i les fàbriques de fibrociment i d'altres materials amb amiant. Avui dia, l'exposició ambiental a les ciutats és molt baixa i podria provenir de la demolició d'edificis i de la manipulació de materials que contenen fibres d'amiant (MCA) sense les mesures de prevenció i retirada de l'amiant adequades.

2. Quin tipus de malalties són conseqüència de l'exposició a les fibres d'amiant?

En els casos concrets d'exposició de les persones a les fibres d'amiant de manera continuada, hi ha una probabilitat de risc que l'exposició tingui conseqüències en la salut:

- **Lesions pleurals benignes:** L'amiant pot dificultar el correcte funcionament de la membrana que envolta els pulmons. Són les manifestacions més freqüents de l'exposició a l'amiant i poden aparèixer al cap de 10 anys de l'exposició.
- **Asbestosi:** És un procés inflamatori del teixit pulmonar que pot produir cicatrius i ocasionar insuficiència respiratòria. Per desenvolupar-la, es requereixen exposicions intenses i perllongades a l'amiant, que difícilment es donen fora de l'àmbit laboral. És d'evolució lenta i triga entre 10 i 25 anys a manifestar-se.
- **Càncer broncopulmonar:** La probabilitat de contraure'l augmenta molt si les persones exposades a l'amiant són fumadores. Apareix al cap de 15 o 20 anys després de l'exposició.
- **Mesotelioma maligne:** Càncer de cèl·lules mesotelials. Majoritàriament afecta la pleura, tot i que també pot afectar el peritoneu, el pericardi i la túnica vaginal. Actualment, l'amiant és la causa principal coneguda d'aquest càncer poc freqüent, però de mal pronòstic. La seva simptomatologia apareix a partir dels 30 anys després de l'exposició.
- **Altres càncers:** Estudis epidemiològics també relacionen l'exposició a l'amiant amb certs tipus de càncer de laringe i ovari.

3. Hi ha factors que incrementen les possibilitats d'emmalaltir?

Cal tenir en compte que **estar exposat a fibres d'amiant no vol dir que necessàriament es desenvolupin problemes de salut**, ja que el risc d'emmalaltir dependrà de molts factors, entre els quals els següents:

- La concentració de les fibres presents a l'aire.
- La durada de l'exposició.
- La freqüència de l'exposició.
- La mida i el tipus de les fibres inhalades.
- El temps transcorregut des de l'exposició inicial.
- Si s'és fumador/a.
- Si es tenen malalties respiratòries prèvies.

4. Quant temps tarden a aparèixer els efectes de l'amiant sobre la salut?

És molt variable. Depèn de la quantitat i duració de l'exposició a fibres d'amiant. Els efectes sobre la salut poden aparèixer de 10 a 40 anys després de les primeres exposicions.

5. L'exposició a l'amiant té repercussions en l'embaràs?

Diversos estudis experimentals han suggerit que l'amiant no provoca efectes adversos en l'embaràs ni defectes de naixement.

6. Els infants tenen més risc de patir malalties relacionades amb l'amiant?

Els efectes adversos de l'exposició a l'amiant és improbable que es manifestin en infants, ja que tarden entre 10 i 40 anys a aparèixer a partir de la primera exposició. Els pocs estudis que existeixen sobre aquest tema indiquen que no hi ha evidència que els infants desenvolupin les malalties relacionades amb l'amiant més ràpidament que els adults. D'altra banda, és cert que a causa de l'augment de l'esperança de vida dels infants en comparació amb els adults, tenen més risc de patir mesotelioma com a conseqüència del llarg període de temps que es desenvolupa aquesta malaltia.

7. Crec que l'edifici en el qual treballo o visc conté amiant. Quin és el risc per a la salut?

La presència d'amiant per si mateixa no ha de ser motiu de preocupació. L'amiant només es converteix en un risc per a la salut quan s'allibera a l'aire i s'inhalava. Si sospites que hi ha algun element de l'edifici que pot contenir amiant, ho has de fer saber al titular, que, com a responsable de la seva conservació i manteniment, s'haurà d'encarregar d'avaluar-lo i substituir-lo si cal.

- Quan els elements que contenen amiant es troben en bones condicions, no desprenen fibres i no hi ha possibilitat que es deteriorin o facin malbé, aleshores es poden mantenir on estan i fer-ne revisions periòdiques, senyalitzant els materials i informant les persones que ocupen l'edifici.
- Quan els elements que contenen amiant es troben en males condicions de conservació i hi ha deterioraments o trencaments que poden provocar el risc d'alliberar fibres, aquests elements s'hauran de substituir, segellar o retirar, segons correspongui.

En tot cas, les persones encarregades del manteniment dels edificis són les que es consideren més exposades a l'amiant, ja que la manipulació d'aquests elements sense mesures de protecció pot tenir conseqüències per a la seva salut.

8. Tinc un dipòsit d'aigua de fibrociment amb amiant. Ingerir l'aigua d'aquest dipòsit comporta algun risc?

Segons l'Organització Mundial de la Salut no hi ha prou evidència per confirmar que la ingesta d'aigua potable provinent de canonades i dipòsits d'amiant tingui efectes adversos sobre la salut.

9. Tinc una teulada de fibrociment amb amiant (el que anomenem *uralita*) al terrat de davant de casa meva, m'he de preocupar?

El fibrociment en bon estat no provoca danys en la nostra salut si no es manipula. Només és perillós si es talla, perfora o es fa malbé per degradació. Si la teulada presenta forats o desprendiments, cal comunicar-ho al propietari i, en cas que no hi hagi resposta, cal fer-ho saber al Districte perquè ho valori.

10. Per què els treballadors que fan treballs de retirada d'amiant han d'anar protegits amb equips de protecció individual i els veïns que viuen a prop de l'obra no s'han de protegir?

Perquè degut a la seva feina els treballadors i les treballadores de les empreses que fan treballs de retirada d'amiant poden estar exposats de manera contínua a elevades concentracions de fibres d'amiant i han de protegir-se d'una manera més efectiva. Pel que fa l'alliberament de fibres d'amiant a l'ambient, el pla de treballs que aprova l'autoritat laboral ha de preveure les mesures de prevenció per evitar-la, avaluant el risc potencial dels materials amb amiant i establint mesures de protecció. Si no ha requerit un encapsulat dels treballs és perquè el risc que s'alliberin fibres és molt baix.

11. Què he de fer si treballo amb risc d'exposició a l'amiant?

Si treballeu amb amiant, us heu d'adreçar al vostre Servei de Prevenció de Riscos Laborals (SPRL), el qual valorarà el vostre risc d'exposició i prendrà les mesures preventives necessàries per evitar o minimitzar el risc d'exposició a amiant en el vostre lloc de treball. Així mateix, el servei de vigilància de la salut del SPRL farà un seguiment del vostre estat de salut.

12. Què he de fer si vaig treballar en el passat en entorns on es fabricaven o s'utilitzaven materials fets amb amiant?

A Catalunya i també a la resta de l'Estat, d'acord amb el Reial decret 396/2006, de 31 de març, es va desenvolupar el "Programa de vigilància postocupacional de la salut dels treballadors i treballadores que han estat exposats a l'amiant". Aquest programa està adreçat a les persones que han estat exposades a l'amiant en algun moment de la seva vida laboral, però que no ho estan actualment. Els objectius d'aquest programa són els següents: fer la vigilància de les persones que hi han estat exposades mitjançant la creació d'un registre epidemiològic d'aquestes persones; detectar precoçment l'aparició de malaltia relacionada amb l'amiant i afavorir el reconeixement de la malaltia professional.

A Catalunya, aquest programa el gestionen les unitats de salut laboral (USL). Si us trobeu en aquesta situació i voleu consultar més informació, podeu adreçar-vos directament a la vostra USL de referència o bé demanar una derivació a la USL per part del vostre metge o metgessa de família.

Més informació sobre la Xarxa d'Unitats de Salut Laboral: http://salutpublica.gencat.cat/ca/ambits/salut_laboral/xarxa_d_unitats_de_salut_laboral/

Més informació sobre el programa de vigilància: http://salutpublica.gencat.cat/ca/ambits/salut_laboral/vigilancia_postocupacional_salut_treballadors/

13. Crec que presento algun símptoma de les malalties relacionades amb l'amiant i vaig estar exposat/ada a fibres d'amiant en el passat, què puc fer?

(fuente: https://www.atsdr.cdc.gov/asbestos/health_effects_asbestos.html)

Les persones que presenten algun símptoma de les malalties relacionades amb l'amiant i que poden haver estat exposades a fibres d'amiant en el seu lloc de treball en el passat han de visitar el seu metge o metgessa de família. El metge o metgessa farà el seguiment clínic del seu problema de salut, i valorarà si cal una derivació al "Programa de vigilància postocupacional de la salut dels treballadors i treballadores que han estat exposats a amiant". Aquest programa té com a objectiu la vigilància de les persones que per la seva feina han estat exposades a l'amiant, la detecció precoç de la malaltia relacionada i afavorir el reconeixement de la malaltia professional, si escau.

El seu metge o metgessa de família l'hauria de derivar, amb el seu consentiment, a la unitat de salut laboral de referència per valorar la inclusió al programa de vigilància postocupacional.

Més informació sobre la Xarxa d'Unitats de Salut Laboral: http://salutpublica.gencat.cat/ca/ambits/salut_laboral/xarxa_d_unitats_de_salut_laboral/

Més informació sobre el programa de vigilància: http://salutpublica.gencat.cat/ca/ambits/salut_laboral/vigilancia_postocupacional_salut_treballadors/

14. Crec que presento algun símptoma de les malalties relacionades amb l'amiant i convisc amb una persona que va treballar amb amiant i portava a casa la roba de la feina. Què puc fer?

Prèviament a la regulació i prohibició de la fabricació i ús de l'amiant, era freqüent que els treballadors portessin la seva roba o equipaments de protecció a l'entorn familiar, de manera que les persones convivents podien entrar en contacte amb l'amiant de manera involuntària. En el cas que una persona que va conviure amb un treballador o treballadora exposat a l'amiant que portava la seva roba de treball o equipaments de protecció a la seva llar presenti algun tipus de símptoma respiratori, hauria d'informar d'aquesta potencial exposició al seu metge o metgesa de família del CAP.